ПОЈЕДИНИ БРОЈ 50 ПАРА.

„Застава“ излази сваки дан осим понедељника и празника. — Претплата је 400 К на годину, 200 К на пола године, а 100 К на четврт године; за Америку 5 долара на годину. — Претплатити се може бар на четврт године.

Издавалац „Застава“ Д. Д.

ЗАСТАВА

ОРГАН РАДИКАЛНЕ СТРАНКЕ

Поштарина плаћена у готовом.

Рукописи за лист шаљу се на уредништво „Заставе“, а новац за претплату и огласе на администрацију „Заставе“ Нови Сад, Лазарева улица број 14. — Телефон број 110. — Рукописи се не враћају.

Издавалац „Застава“ Д. Д.

Број 4. Нови Сад, у четвртак 5. јануара 1922. Година LIII.

Ма да им се не ће — мораће.

II.

Програм рада има и ове тачке: Осигурање усева од елементарних непогода. Унутрашње уређење верских односа у земљи. Реорганизација војних судова, и друго.

Демократска странка при саставу владе унела је у програм и оваке предмете. Против самих предмета не може нико ништа имати. Али ми не можемо поред најбоље воље да видимо, да елементарне непогоде „стоје с Уставом у тесној вези!“

Лако је увидети, шта је демократе руководило у том. Овако обилат програм, који обухвата и осигурање усева од елементарних непогода, не може се извести за два три месеца, ма како влада и одбори вредни били. Ту треба много више месеци. А како влада обећава, да ће се пред Народну Скупштину изнети осим набројених 16 предмета и други „мање важни“ пројекти, то се може разумети да влада мисли са скупштином радита тамо до другог пролећа.

А изборни закон? Једва је ушао у дневни ред, и то заузимањем радикала на треће место.

Све готово до јуче читали смо, да су се две највеће странке споразумеле у главним начелима новог изборног закона, који ће унеколико бољи бити од последњег. Сад, кад је време, да се тај закон изгласа, демократе отежу. Неће им се.

Народ се пита: Зар су демократе тако ојачале, да се њихова слуша?

Ако ћемо да смо искрени, ми би рекли, да су демократе уверене, да се без њих данас не може радити, па траже не само руку радикалне странке, него ако овако даље пође и дуго иде, тражиће и главу њену.

Ми увиђамо тежак положај радикалне странке у влади. Ми видимо, да радикална странка попушта до граница, па прелази помало и даље. Ну, ма колико попуштала, несите је тешко зајазити. Радикална странка међутим неће и не може заборавити, да је дужна обратити се народу и од њега чути одлучну реч.

Радикална странка не сме по цену свога угледа и по цену народног образа заваравати се. Не сме допустити, да је икоја друга странка троши и туче у главу. Радикална странка дужна је да још много уради за своју нову, велику отаџбину. Она има, као најугледнија и највећа странка да представља државу пред великим и малим савезницима и пред непријатељима и пред целим образованим светом.

Радикална странка је дужна себи и народу, да остане светла и чиста образа, а ником, па ни демократама не може допустити, да јој дарну у њега.

Радикална странка је дужна да прикупи у себе све што је здраво у народу. А влада и вође радикалне странке дужне су спремити радом својим повољне прилике, да народ у њој види највећег пријатеља државе и народа, и онда ће се лако решити. На народу је онда, да се свом снагом заложи за радикалну странку и њен програм.

Ми видимо, да се народ на последњим посланичким изборима није одазвао радикалној странци у оноликој мери, колико је она то заслужила. Видимо, да су га много опхрвале разне струје, понеле собом и одвеле у табор развратника, нерадника и себичњака. На први поглед многом се бирачу учине те струје примамљиве. И зато радикална странка није добила потребну већину, да може лакше владати и пуну одговорност сносити.

Ко жели, да се држава изгради и прилике у њој што пре среде, не сме се залетати у табор развратника, нерадника и себичњака. Први избори, који не могу бити далеко, треба да нађу на окупу у радикалној странци све што је родољубиво, домољубиво, вредно и честито.

Радикали, збијте се у редове!

М. Ђ.

Смањивање чиновника.

(с. б.) За три године наша су државна надлештва постала закрчена чиновничким особљем. Пошто је у свима ресорима државне управе проширено поље рада, пошто се државна администрација разгранала, било је потребно узети нове чиновнике у државну службу. Но при том постављању поступало се врло несавесно: за чиновнике су постављени многи неквалификовани, многи неспособни, и врло често многи зато да би били награђени за странчарске заслуге. И иначе слаба државна администрација је услед тога почела све слабије да функционира, и ми смо на све стране почели да гледамо хаос, нерад и заплете. Рђава администрација створила је много зла, много непотребних сукоба, и огорчења. Они који су позвани били да мудро управљају државним пословима, показали су се врло често недораслима своме позиву и положају. Поред тога, у многим надлештвима, поред мушких смештени су читави батаљони женских „снага“. Ко је једном завирио у канцеларије понеких надлештава са женским особљем, морао се згранути због тога. Није било никакве контроле над радом чиновника, а нарочито чиновница, због чега смо сви претрпели огромне штете.

Сада се, најзад, решило у парламенту да се приступи озбиљном решењу чиновничког питања.

Добро чиновништво је костур државе, а рђаво чиновништво упропашћује и највеће царевине, чему нас најбоље може поучити пример Русије. Зато очекујемо, да ће мешовита комисија, коју ће сачињавати посланици и шефови појединих министарстава, до краја фебруара савесно проучити питање смањивања чиновника. Она мора да тачно одреди принципе, по којима ће се број чиновника смањити. Из државне службе се безусловно морају отпустити непотребни чиновници, затим сви непоуздани и несавесни. Наравно, да ту страначки обзири не смеју превлађивати, него се цело то деликатно, врло сложено и важно питање мора праведно и поштено решавати. Не сме се ни то десити, да се савесни, добри и способни чиновници из буди каквих ситних разлога, странчарских и личних, избаце на улицу. Комисију морају да руководе једино општи, државни интереси и морални принципи.

Тек пошто се праведно спроведе смањивање чиновника, и пошто се добро претресу и израде прописи једне савремене администрације и одреде дужности чиновника, и када се установи савесна контрола над њиховим радом, тек тада можемо чекати и коначно уређење чиновничког стања: одређивање плате, поред које ће чиновник моћи честито да живи, те да сву своју снагу и све своје знање уложи у корист јавних послова, чиме ће се допринети с једне стране искорењивању корупције, а с друге стране брзом и свестраном напредовању нашег целокупног живота.

Нов Министар Војни.

Никада ваљада за последњих двадесет година није сео на столицу Министра Војног способнији српски официр, до данас. Ђенерал Милош Васић, командант I. Армијске Области долази сада по други пут за министра војног. Ми се Новосађани дичимо што је из наше средине узет најбољи међу најбољима. Наша војска у последње доба имала је огромних трзавица, које су претиле да и нашу војску повуку у провалију, као што су многе и многе друге наше установе пошли ка провалији.

Ђенерал Васић је један од првих у нашој војсци. Војник од главе до пете, јунак над јунацима, узвишеног карактера, он уме да каплара загрли и пољуби кад треба, а уме ђенерала да одведе у апс, када је непоштен. Доласком на министарски положај надамо се, да ће ђенерал Васић пресећи руке свима неваљалцима у српској војсци. Он мора на првом месту да на положаје у Министарству доведе нове и исправне људе за своје помоћнике, ако хоће да има успеха у своме будућем раду.

Ђенерал Васић припада чувеној тринајестој класи питомаца старе Српске Војне Академије, која је дала најбоље српске војсковође. Он поред војничког образовања, располаже необичним општим образовањем; он влада готово свима европским језицима. У рату је ђенерал Васић показао да уме да буде и највећи војник, нарочито као командант прве Армије на Солуну. Он је најспособнији и најпогоднији војник за Министра Војног, кога је наша војска могла дати.

Ми инвалиди поздрављајући свога ратнога друга и старешину, молимо га да прими наша искрена честитање, и молимо га, да неваљалце изјури из војске, и војсци врати њен ранији углед. Нека је овом приликом хвала и нашем седоме г. Пашићу, што је умео да војску нашу у најкритичнијем моменту спасе од трзавица.

Инвалид **Љуб. Ст. Ђорђевић.**

Порез на земљу.

Читао сам у „Застави“ број 278 од 6. дец. 1921. г. чланак под насловом „Порез на земљу“. Писац тога чланка изнео је доста оправданих и истинитих навода; приказао је слику стања и потребног рада у будуће, какву до сад још нико није приказао. Из споменутог чланка види се, да само радикали осећају тегобе и потребу побољшања сиромашнијег и нижег ратарског сталежа.

Ја ћу као допуну споменутом чланку да изнесем још ово. Наиме сви малопоседници, власници земље у нашем месту а вероватно и другде по целој Војводини, дуги

низ година до данас осећаху несаразмерност порезних терета. На неправедан начин спровађене су законске одредбе (VII. зак. чл. 1875, XI. зак. чл. од 1881 г. и XXII. зак. л. од 1885. г.) На сваку општину орезе што спадају, избацују саме општине, на основу катастралне сте добити, која је уведена у катастралне листове земљишта појединих поседника. Кључ за избацивање порезе један је исти, а величина чисте катастралне добити зависи од класифицирања земљишта.

Земља би требала да је класифицирана према плодности својој. Али није. Класифицирање земље у опште несаразмерно је, па и неправедно спроведено, тако, да су већи комплекси најплоднијих земаља узети у лошу класу, а мањи поседи иако нису у тој мери плодни, узети су у бољу и најбољу класу. Отуда постаје та аномалија, да мањи поседници плаћају ову врсту порезе у много већој мери, него већи поседници на своја боља земљишта.

Кад је наређено у Војводини да порезници, колико су плаћали круна, толико од сад имају плаћати динара, од онда плаћају велики поседници 4 динара, а мали 14 дин. по ланцу. На једнак квалитет земље, прореза општинска долази по предратној основној порези хиљаду процената.

Радикални посланички клуб, требао би да што пре поради свим силама својим, да се мали поседници испод 30 јутара не терете додатком на порезу, који већ сад плаћају 14 дин. као што горе наведосмо, него нека се прогресивно опорежу они, који су се досад извлачили од порезе, а земља им је још боља него малих поседника и боље је могу да искористе, и лакше и јевтиније обрађују. Демократе то неће. Само ће она странка бити јака у будућности, која ово и овако спроведе, А ово би уједно било и затварање врата комунизму и другим разорним елементима.

У Ст. Бечеју

Аца Белић.

Велики проблеми.

У Кану ће се састати 6. јануара представници европских великих држава, да решавају европску економску и финансијску кризу. Ту ће се сударити два гледишта: енглеско и француско. Француска јасно и отворено тражи од Немачке исплату ратне одштете: јануарску рату, која износи 500 милиона златних марака, и фебруарску од 325 до 328 милиона златних марака. Поред тога Француска тражи потпуне гаранције за своју безбедност са стране Немачке, наиме одржавање својих трупа на левој обали Рајне, и да француска војска и на мору и на суву остане онако јака, каква је данас.

Енглеско становиште је мало нејасније и загонетније. Енглеска је вољна да уступи много од својих права у погледу ратне одштете Француској, а одустаје и од тога да јој Немачка плати део ратне одштете. Енглески репарациони план дакле наклоњен је Немачкој, а попустљив и према Француској. Но шта тражи за то Енглеска? Тражи: од Француске, да повуче своје трупе с леве обале Рајне и да се смањи француска поморска и сувоземна војска. Од Немачке се пак тражи, да она све своје производе лиферује, поред Русије, Енглеској и енглеским колонијама. То би значило да би се уништила немачка светска трговина, јер би Немачка постала само лиферант Енглеске. Ова дакле, попуштајући у ситницама, хтела би да упропасти немачку трговину, те да Енглеска завлада целим светом, имајући у својим рукама сву светску трговину.

Сва та тешка и по Европу судбоносна питања имају да се за који дан реше на конференцији у Кану.

Хаос у Мађарској.

У Мађарском политичком животу из дана у дан настаје све то већа збрка. Положај владе је сваким даном тежи. Гроф Бетлен мислио је да се учврсти отпочевши преговоре са социјалдемократском странком. Због тога је, међутим, изазвао против себе и Карлисте, и хришћанску странку и странку малих газда. У парламенту се води страховита борба против владе, те је на прагу могућност да влада не буде у стању да по уставу влада, услед чега ће наступити екс-лекс, ван законо стање.

Нападан од стране странке малих газда и хришћанске, Бетлен је мање-више обуставио отпочете преговоре са социјалдемократима чиме је и ове изазвао против себе, изгубавши њихово поверење. Они прете да неће учествовати на новим изборима, недонесе ли се потпуно демократски изборни закон, и не загарантује ли се чистота и непартајичност избора.

По свима знацима изгледа, да су партијске страсти у Мађарској све луђе, и да Мађарска стоји пред новим и великим политичким борбама, које ће бацити државу у опасан вртлог.

Нови избори створиће у Мађарској ново страначко груписање. Питање краља је ископчано из политичког живота, те ће се сва политика водити у знаку економске и класне борбе. Најјачу акцију развија странка малих газда. коју предводи Нађатади Сабо Иштван. Ова странка прети да смрви све остале, пошто су све, осим ње, састављене из разноврсних друштвених елемената.

Индија.

Енглеска има, поред других, Ахилову пету и у Индији: овде се стално јача покрет Индијанаца за стварањем једне слободне државе. У Ахмадасаду се састала скупштина лиге Муслимана, на на којој је усвојен предлог да се 1. јануара прокламује република Сједињених Индијских Држава, и да се настави пропаганда ради потпуног ослобођења свих Хиндуа од туђе власти.

ВЕСТИ.

— **Божићни број „Заставе“** изаћи ће на шеснајест страна са обилном и разноврсном садржином. Огласи за тај број примиће се до четвртка пре подне.

— **Повољно решење једног питања.** Г. министар финансија брзојавним путем је обуставио, да се од чиновничких плата одузме 10 постотака за набављачке задруге. О овом питању написао је опширан чланак у нашем листу г. Милан Босанац, те се радујемо, што је ово питање повољно решено по чиновништво.

— **Нова зграда Министарства Шума и Руда.** Јуче је завршен конкурс за израду планова за нову палату Министарства Шума и Руда, која треба да се подигне на месту „Старе Пиваре“ у улици Милоша Великог а у вези са ново пројектованом зградом Министарства Пољопривреде и Вода. На овоме конкурсу чији је карактер био општи југословенски и који је прва послератна смотра наших архитекта, прва награда од 30.000 динара једногласно је додељена техничком предузећу „Архитект“ који воде архитекти г. Милан Секулић, који је израдио планове и за нови дом „Политике“, и г. г. Драгиша Брашован и М. Петровић—Обућина.

— **Суђење братоубици.** У своје време забележили смо вест, да је Новак Сомборац из Товаришева у свађи једном тољагом убио свога старијег брата Славка. У понедељак је било суђење Новаку. Он је на главној расправи изјавио, да је са братом Славком живео у сталној свађи, јер се нису могли сложити око деобе имања, које им је остало иза очеве смрти. И на сам дан убиства Славко је хтео нешто од ствари понети својој кући и свађа је наново почела. Славко је по исказу Новаковом потегао нож на њега, и он је у нужној самоодбрани тољагом тако незгодно ударио Славка по глави да је овај пао мртав. На основу саслушања сведока и после одбране суд је осудио Новака на 2 и по године тешке тамнице због смртне телесне озледе. Државни тужилац је уложио жалбу због благе, а Новак због строге пресуде.

— **Лист „Привредник“.** Од нове године почиње опет да излази и лист „Привредник“, управо он наставља, онде где је 1914. године морио прекинути, кад је оно злогласна Аустрија огласила рат Србији. Лист „Привредник“ добивају само чланови друштва Привредника, који одмах у почетку године уплате најмање 16 динара годишње чланарине, и онда стално добивају лист „Привредник“ бесплатно за ту годину. Ко тако постане бар сталним чланом друштва Привредника, тај тиме помаже и цео рад тога друштва и још има бесплатно лист. Отуд сваки ваљан Србин и свака ваљана Српкиња ваља да се упише бар за сталног члана Друштва Привредник, па ће онда добивати бесплатно и лист „Привредник“.

— **Политички кривци у Мађарској.** У мађарским затворима има сада још неких 30.000 политичких заточеника, а у логору за интернирце око 36.000 људи.

— **Закон о лову.** У министарству шума и руда ради се сада на састављању једног законског пројекта, којим би се у целој нашој држави изједначио закон о лову. Конференције по тој ствари отпочеће ових дана, а на тој конференцији биће застуђене све покрајине наше земље. Према најновијим податцима у нашој држави има свега 8 милијона хектара шума, од тога је 3 и по милијона државна својина.

— **Набављачка Задруга** државних службеника у Новом Саду извештава своје чланове, да ће почев од 4. јануара издавати купоне за дрва у својој канцеларији Футошка ул 77. сваког радног дана од 9—12 часова пре подне. Право на куповину дрва имају они чланови, који су своје уделе потпуно уплатили; и то ожењени по два хвата а неожењени по један хват уз цену од 200 динара по хвату на дунавској обали. Ко жели да му се у кућу постави плаћа још 25 динара по хвату за превоз. На обали дунавској до бродарске агенције продаваће се дрво до 11. јануара. После тога рока остатак пренеће се на Задружну дрвару, која се налази на плацу браће Винковића преко пута грађаре Српске Задружне Банке.

— **Атентат луђака.** Из Берлина јављају да је један полудео радник са оштрим ножем у руци јурио улицама к пролазнике пробадао. Публика је бегала и склањала се у капије и радње, док је неколико жандара покушало да ухвате побеснелог лудака, али их је он све изранио. Један жандар је и умро од задобивене ране. Како луду никако нису могли да савладају, жандари су пуцали на њега, и мрвог пренели у болницу.

— **Срп. прав. црквени певачка дружина у Ади** приређује други дан Божића 1922. у корист своје благајне забаву са игранком, певањем и дилетантском представом.

— **Чехословачки пук.** Пре неколико дана наш војни аташе у Прагу званично је саопштио председнику Масарику, да је наш 21. пук прозват „пуком Чехо-словачке“. Као што је познато у овом пуку су се највише борели чешки добровољци против Аустрије.

— **Пропаст света.** Позната је празноверица код народа, но да она може доћи до врхунца фанатизма, то ипак није нико мислио. Путници, који су били недавно у Шкотској, приповедају, да је тамо страх од пропаст света обухватило цело становништво. Друмови су пуни жена и деце, који клече и богу се моле, па је једном приликом један аутомобил прегазио велик број деце, пошто су у молитви били толико занесени, да се ни су склонили испред аута. Рибари никако не иду у лов, јер се боје да их пропасти света не снађе на отвореном мору, далеко од својих. Становници одричу се свих страсти, земаљских уживања, само да би покајали своје грехе и тако спасли се од пропасти света.

— **„Јадрански Самобран“.** Независна смотра за јавну критику, равноправност и споразум излази од нове године у Шибенику. Главни уредник: Михо Јеринић, зубар.

— **Одбор „Југословенске Матице“ у Великом Бечкереку.** У Вел. Бечкереку у Банату образовао се 25. дец. 1921. г. Одбор „Југословенске Матице“ као банатска подружница Централе „Југ. Матице“ из Београда, којој је циљ, да се брине за наше саплеменике у иностранству. Председник Одбора је др. Ђока Павловић адвокат; тајник је Новак Грујић, секретар мин. за аграрну реформу; благајник Милан Петровић, писар окр. фин. управе; одборници: Милан Режа, чинов. гр. електр. централе, Лаза Амицић кројач и Тима Рајић в. економ мин. за агр. реф. Заменици одборника су: Сава Петров, жупан. бележник, Богољуб Жебељан. чин. окр. фин. управе и Иса Кочан студ. права. Одбор је већ отпочео свој рад и позива у првом реду све избеглице из румунског Баната, као и све остале патриоте, да се упишу за чланове код горње Управе.

— **Српска Трговачка Омладина у Руми** приређује забаву са томболом и игранком у очи нове 1922. године у свима просторијама гостионице „Зелени Венац“. Чист приход ове забаве иде у корист фонда за издржавање вечерње школе С. Т. О. па се добровољни прилозу примају са захвалношћу. Прилоге у предметима слати у радњу г. Панић и Комп.

Политички положај.

Брзојавна Агенција „Војводина“.

Београд, 4. јануара.

Именовање генерала Васића за Министра Војног наишло на опште одобравање.

Сви листови у Београду хвале владину одлуку односно именовања генерала Васића за министра војног. Листови пишу опширно о њему као најпопуларнијем и најспремнијем нашем официру и веле да он ужива свуда сјајну репутацију.

Пашић жели именовање министра спољних послова. Демократе опет коче.

Као што је познато г. Никола Пашић председник владе поднео је оставку на портфељу министарства спољних послова, па је предложио г. Др. Момчила Нинчића као новог министра спољних послова. Међутим демократи као да се не слажу са тим кораком г. Пашића, јер би се на тај начин повећао број радикалских министарских портфеља у влади.

Демократи би — по једној верзији — пристали да даду радикалима портфељ министарства унутрашњих дела у замену за портфељ спољних послова. У том случају дошао би за министра спољних послова г. Др. Воја Маринковић, дем., садашњи министар унутрашњих дела.

Демократски клуб је у среду пре подне држао своју седницу, на којој се претресало питање министра спољних послова, па је клуб на крају пристао на кандидатуру Др. Нинчића, али тако, да се министарство за Конституанту и министарство правде споје у једно, како би се поново постигао паритет портфеља демократских и радикалских. На тај начин би и радикали и демократи имали у влади по 7 портфеља.

Како се тврди, радикали су сада поставили за кандидате министра спољних послова још и др. Лазу Марковића и др. Велизара Јанковића. Не зна се да ли ће демократи хтети пристати на именовање од ових двају личности. Демократи су пристали, да се за париског посланика именује др. Мирослав Спалајковић.

Краљ је јуче потписао указ о именовању др. Спалајковића за представника наше државе у Француској.

Пројект Пословника Скупштине пред Одбором.

На седници Одбора за израду новог Пословника је јуче постигнут потпун споравум, те је решено да гласање у Парламенту од сада буде пропорционално. Није постигнут споразум у погледу додатка на плату председнику Парламента. Одбор ће своју идућу седницу држати 16. јануара, када ће референт др. Нинко Перић поднети цео пројект о новом Пословнику пред Одбор.

Аудијенција код Краља и примање код Пашића.

У среду у 6 сати после подне Њ. В. Краљ је примио у аудијенцију новог министра вера, који Му се овом приликом представио.

Председник владе г. Пашић примио је у среду пре подне на саслушање генерала Петра Пешића начелника генералштаба и с њиме се подуже разговарао о војној политици владе.

Седница Фин. Одбора.

На јучерашњој седници финансијског одбора министар финансија прочитао је свој експозе о финансијској и буџетској политици владе у 1922. години. Његов је експозе праћен са највећом пажњом.

Брзојави.

(Брзојавна Агенција „Војводина“ Нови Сад.)

Чешка јавност о шибеничким догађајима.

Праг, 4. јануара. Јавност је оштро осудила држање Италије у шибеничком инциденту, па су сви заузели становиште за нашу Краљевину.

Зајам Чехословачке у Америци.

Праг, 4. јануара. Чехословачка влада је одобрила закључење једног зајма у Америци у износу од 30 милијона долара. Листови поздрављају ово закључење, а на свима берзама брзо се осетило нагло дизање чехословачке круне.

Седница Лиге Народа.

Женева, 4. јануара. За 10. јануара сазвана је седница Савета Лиге Народа у Женеви, на којој ће се претресати многа важна питања. Представник наше Краљевине у Лиги Народа биће и овом приликом Др. Милутин Јовановић, наш конзул у Берну. Како се дознаје, на тим седницама ће се говорити о расподели трошкова око издржавања Лиге Народа, па ће на нашу Краљевину пасти део плаћања од 1 милијона швајцарских франака.

Седница Врховног Савета.

Париз, 4. јануара. Врховни Савет почиње своје седнице службено у четвртак пре подне. Бријан и његова пратња већ су у понедељак отпутовали у Кан.

Лорд Керзон у Кану.

Париз, 4. јануара. Лорд Керзон је заједно са енглеским експертима отпутовао за Кан.

Нови избори у Енглеској.

Лондон, 4. јануара. Службено се јавља, да ће у Енглеској за фебруар бити расписани нови избори. Лојд Џорџ ће добити мандат од краља, да енглески парламенат распусти 31. јануара.

Далматинци за градњу подморнице.

Сплит, 4. јануара. У Далмацији се образују одбори, који ће по целој држави скупљати прилоге, за градњу прве југословенске подморнице.

Ситуација у Португалији.

Мадрид, 4. јануара. Председник португалске републике још никако неће да прими оставку португалске владе.

Талијанско-мађарски односи.

Будимпешта, 4. јан. Поуздано се дознаје, да је Ђула Гембец, председник МОВЕ упутио вођи италијанских фашиста Мусолини-у поздравни брзојав, у коме говори о мађарско-талијанском братству, а упућује и оштар нападај на суседне државе.

Валута.

Београд, 4. јануара. Долар 70, леј 54·50, аустр. круна 1·45, марка 37·75, лев 47, лира 300, чех. круна 107, Лондон 300, Париз 574, Милано 300. Праг 110·60, Берлин 37·80, Беч 1·08, Софија 40, Букурешт 45·50, Будимпешта 11·50, Солун 270.

Одговори уредништва.

— **Пријатељу из Чуруга.** Дописе без потписа не можемо штампати. Ми смо стога Ваш допис послали надлежном месту, па нека онде испитају ту ствар. Морамо Вас међутим упозорити, да се ни тој деци не може увек све веровати.

Народно Позориште.

Орфеј у паклу. (премијера). Ова генијална комична (бурлескна) опера Жака Офенбаха била је синоћ давана на нашој позорници. Та бесмртна пародија, која је израсла из полутруле, фриволне средине епохе Наполеона трећег, имала је и код нас леп успех мада је претенциозна, пренатоварена и скрпљена бајаги à la Рајнхард, (сиромах Рајнхард!) Режија госп. Осиповића је све учинила да циркуским начином убије утисак ове скроз духовите музике. Оволико за сада. У божићњем броју осврнућемо се опширније и на оперу и на њено извођење.

О. С—ћ.

У четвртак се понавља успела Офенбахова комична опера **„Орфеј у паклу“**.

У петак је позориште затворено.

У суботу (први дан Божића), даје се **„Сеоска Лола“**, комад из народног живота.

У недељу (други дан Божића), даје се после подне у 3 сата Херveова оперета **„Мамзел Нитуш“** са гђицом Оливијери у насловној улози.

У вече се игра **„Хајдук Вељко“**, комад из народне прошлости од Драгашевића. Насловну улогу глум

Привреда.

Од Трговачко-Занатлијске Коморе у Новом Саду.

Дирекција Државних Жељезница у Суботици расписује на дан 25. јануара 1922. године писмену офералну лицитацију за 36.760 ком. разних четака на основу закона о Државном Рачуноводству од 27. јуна 1921. год.

Услови као и специјални списак потребног материјала могу се видети или добити из Економата Дирекције Државних Жељезница у Суботици, код Министарства Саобраћаја у Београду и код свих Трговачких Комора.

II.

Дирекција Држ. Жељ. у Суботици потребује одмах 2000 кг. мекога олова.

Сви они који су вољни ову количину олова лиферовати, нека доставе своје понуде Економном Одељењу те дирекције са ознаком цене и времена испоручно, као и осталих својих услова.

III.

У смислу решења седнице Управног Одбора Трговачко Занатлијске Коморе у Новом Саду одржане 18. децембра пр. г. позивају се сви трговци, индустријалци, занатлије и новчани заводи са подручја коморског, да почевши од 1. јануара 1922. г. утврђују цене роби и воде своје књиге само у динарској вредности.

Кратке вести.

— Демантује се вест да ће се белгијски престолонаследник, Војвода од Брабанта, верити са италијанском принцезом Јоландом.

— У априлу 1922. године одржаће се у Бриселу велика изложба.

— У Загребу се оснива Народна Одбрана, која ће бити у вези са београдском организацијом. Орган Загребачке Народне Одбране биће „Покрет“.

Позив на претплату.

Почетком јануара 1922. године истиче претплата на „Заставу“ старим нашим поштованим читаоцима, који се претплатише за лањску годину. Сада пак молимо оне наше поштоване пријатеље и једномишљенике, који су лањску претплату целу одједанпут унапред исплатили, да то учине и за идућу годину. Претплата на „Заставу“ остала је стара: 100 динара на годину. Управа и уредништво не жалећи труда и трошкова, побринуло се за добру обавештајну службу тако да ће „Застава“ имати увек оригиналне и најновије вести изцелог света. Садржина листа биће разноврсна. Тако сем политичких питања, расправљаће се разна социјална, економска и финансијска питања, па и уметност и књижевност биће заступљена. „Застава“ од 1-ог јануара 1922. излази 2=3 пута недељно на осам страна, док техничке и материјалне околности не буду дозволиле, да тако сваки дан излази. Молимо стога све наше једномишљенике, а и остале искрене родољубе да се претплате на „Заставу“ као најстарији лист у Војводини и као лист, који већ педесет и две године заступа интересе најширих сојева народних.

Администрација.

Управник: **Јаша Томић.**
Одговорни уредник:
Трива Милитар

Јефтимбени оглас.

Окружна Грађевинска Секција у Сомбору држаће на дан 10-ог фебруара 1922. год. у 10 часова у својој канцеларији (Жупанијска зграда) офертуалну лицитацију за послове око оправке фасада на згради Окружног Суда у Суботици.

Услови за ову лицитацију могу се видети у Канцеларији ове Секције дневно од 10—12 часова.

Оферти морају бити запечаћени и снабдевени са таксеном марком од 20 динара, услови пак са марком од 5 динара.

Кауција у износу од 10% рачунајући од понуђене своте полаже се пре лицитације код које год Финансијске Управе у готовом или вредносним папирима по чл. 88. зак. о Држ. Рачуноводству, а реверс о депонованој кауцији има се показати Комисији.

Лицитанти су дужни показати Комисији пре отварања понуда документе о својим подобностима (квалификацијама) о пријављеној редузимачкој радњи и о уплаћеној пореза.

Неиспуњене предрачуне као и услове могу рефлектанти за време званичних часова добити код ове Секције и то: који су на првој лицитацији учествовали бесплатно, а остали за 50 динара.

Из Канцеларије Окружне Грађевинске Секције у Сомбору бр. 1207-д/1921.

Сомбор, 31. децембра 1921. год.

16 1—1

Објава.

Објављујем, да је ниже именовано двоје наумило брак склопити и то:

Младожења Илија Станисављевић, неожењен, ратар, источно православне вере, 35 година стар, из Боботе, станује у Боботи. Име и презиме родитеља: Јован Станисављевић, † Милица Миленковић.

Невеста: Еуфемија Лазић девојка, кућаница, источно-правосл. вере, 23 год. стара из Лалића, станује у Стапару. Име и презиме родитеља: † Лазар Лазић, Смиљана Зарић.

Позивам све оне, који против склапања овога брака знају законите сметње, или имају што против, да те сметње пријаве непосредно мени или преко поглаварства оне општине (односно матичара) где је ова објава истакнута.

Ову објаву треба истаћи на следећим местима: Стапар, лист „Застава“ и „Србија“.

28. дец. 1921. год. у Стапару.

Бр. Јаблановић
матичар

19 1—1

Ново основано Удружење Виноградара д. д. у Срем. Карловцима

Отпочело је рад те извешћује г. гостиничаре као и п. грађанство да има у свом подруму изврсног карловачког бермета, као и гарантирано чистих црних, белих, старих и нових вина, те иста продаје уз најповољније цене у већим и мањим количинама. 17 1—8

А-С-Б-Е-С-Т

за филтрирање као и остале подрумарске спреме, фирме

“Theo Seitz Wien“

нуди 14 1—6

Јосип Маша, Брод н/С.

Помоћник

за анграо и детаљ шпецерају по могућности са знањем српског, мађарског и немачког језика, који је способан и за посећивање анграо куштерија, нека шаље опширну понуду са референцијама на тврткy

18 1—3

Ђорђе Рацић-а, Сомбор

ТРАЖИМ ДРУГА

који би ме финансирао са 140.000 круна. — Отварам прво-класну модерну стакларску радиону. — Интересенти нека се обрате на Штампарију Браће Грујић у Новом Саду - - - - - 3 1—1

Машине за месо

најбоље врсте, цеви и лакатова, челика и готових федера за кола, поткова и сацер-ексера за поткивање коња, шина, правих Винтерових осовина, димензион плеха од ½—5 мм., дах и шлосплеха, белог, цинк и цинкованог плеха, окова за грађевине и намештај. А осим тога разне гвожђарске робе у великом избору по најјефтинијој цени може се добити код:

Гвожђарске трговине

ЈУЛИЈЕ КУСЛИ

Нови Сад, Темеринска 8.

Тел. 350. Преко пута гостионе код „Седам Звезди“. 1926 11—

„Remington“

је најбољи писаћи строј садашњости. Ћирилицом и латиницом. Купујете најјефтиније у главном складишту Војводине код

Кристиана Паула

у Новом Саду, Вилсонов трг 7—8.

На складишту има увек оригиналан „Remington“ и „Unterwood“ пантлике, карбол-папире и папире за скроз писање, као и најфинији машински зејтин уз најјефтиније цене. Тражите оферт пре него што на другом месту купите. — Агенти добивају провизију 2660 5—6

СВЕ ОЧНЕ БОЛЕСТИ

негујем и са успехом лечим

Др. Хенрих Б[illegible]рт
лекар окулиста
Нови Врбас.

6 2—3

ЗА БЛАГАЈНИКА

у Новом Саду или већем месту тражи бивши трговац, располаже већом своном новаца а и у непокретнинама за јамчевину, говори и пише више језика. — Упите писмено на ово уредништво. 2847 3—3

За Божић подмирите Вашу потребу ципела код

„БАТЕ“

12 2—3 **Краља Петра ул. 5.**

Вршаћу машину

продајем. Није самоходна. Шлик фабрикације изреперирану са целим прибором, 8 HP. Обратити се може код

Стевана Голушина
Карлово (Банат)

2848 2—3

Тражи се

млад адвокат да преузме једну стару адвокатску канцеларију у већем месту у Срему. Обавештаја даје администрација „Заставе“ 2842 3—3

ГОСПОЂИЦА

вешта писању на писаћем строју, тражи се за одмах. Обратити се нашој Администрацији.

СЕМЕЊИ ГРАШАК,

першун, паштернак, купус, шаргарепа, целера, и сваковрсног семена на киле може се добити код

Николе Сентивањи
Н. Сад, Футошка 59.

2 1—3

Виктор Шмит и Синови, Беч

заступство и стовариште

Бредер и Фење, Нови Сад

Железнична ул. 101., тел. 292.

Богато стовариште најфиније десерт чоколаде и фине шећерне робе.

Продаја само за препродавце.

2612 7—10

50-100 јутара

земље траже под закуп са добром арендом два Руса, који обраду земље добро разумеју. Адреса:

Сремски Карловци, Павел Шатилов куће број 702.

1 2—3

Трговцима на знање!

Продаје се једна радња. — Дрвара са лагером од 15—16 вагона материјала и поред ње још добро сортирана гвожђарска радња са шпецерајем. — Исто и машинерија за сечење дрвенарије, дасака, летава итд. — Радња је од првих у целој околини, на истом месту постоји преко 50 година. — Најмањи је обрт 5—6 милијона круна. Ово је ретка прилика да се купи. Продаје се због другог подузећа. — Упитати код власника 5 2—2

Јоца Шимца и Мише Матића у Опаву (Банат)

Ново отворена трговина

колонијалне робе, јужног воћа и деликатеса

Драгић, Шуваковић и Друг, Нови Сад

Пашићева (Ћурчијска) ул. бр. 7. Преко пута од Саборне цркве.

Извештава поштоване потрошаче из места и са стране, да је приспела већа количина кафе, шећера. чоколаде, какао, сочива, грашка, ораја, шљива, зејтина, грожђа [бела и црна], смокава, лимуна, поморанџи, сардина, [и других конз. риба], путера, сира, саламе и свих, у деликатесну и спецерајску струку спадајућих артиклова, које ћемо за време божићних празника по знатно сниженим ценама поштованим потрошачима послужити. 2790 9—10

ПОЊАВЕ

на посуђивање за отворене вагоне најбоља заштита против влаге у свакој количини за имати. Генерално заступство за Југославију

„IMPEX JUTA“ Д. Д.

за промет шпагом, ужаријом и текстилном робом те посуђивањем покривала

ЗАГРЕБ, Јуришићева улица број 1-а.

„JUTA“ Д. Д.

за посуђивање поњава и врећа и велетрговина са производима конопље и јуте

Загреб, Јуришићева ул. 1/а

Телефон број 9—72. Брзојави „Manilla“

9 2—7

Штампарско Подузеће „Застава“ д. д. 25—1922.